

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

EUROPEAN UNION | UKRAINE

[ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ]
[УКРАЇНА]

ЗМІСТ

Європейський Союз – сім'я демократичних європейських держав	3
Як працює ЄС	4
Короткі відомості про ЄС	5
Європейська політика сусідства	6
Східне партнерство	7
Відносини Європейського Союзу та України	8
Угода про асоціацію	8
Допомога ЄС Україні	9
Торгівля	11
Візовий діалог. Інші напрямки	12
Співпраця у сфері освіти та культури	13
Держави-члени Європейського Союзу	15
Представництво Європейського Союзу в Україні	18
Інформаційні центри ЄС в Україні	19

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ – сім'я демократичних європейських держав

Європейський Союз сьогодні – це 28 держав Європи, які об'єдналися на основі загальнолюдських і демократичних цінностей задля досягнення стабільності, миру та процвітання. ЄС є унікальним утворенням, адже залишаючись незалежними суверенними державами, його члени заснували спільні інституції задля ефективного вирішення питань, що становлять їхній спільний інтерес.*

Історія створення Європейського Союзу розпочалася 9 травня 1950 року, коли міністр закордонних справ Франції Робер Шуман запропонував європейським країнам, насамперед Німеччині та Франції, об'єднати ресурси у вугледобувній і сталеливарній галузях промисловості. Це було важливим кроком до об'єднання мирних сил після Другої світової війни. З 1985 року 9 травня відзначається як День Європи.

Офіційно об'єднання, яке згодом назвали Європейським Союзом, було утворене 1957 року. Відтоді воно незмінно розширювалося і модернізувалося, досягаючи дедалі вищої якості життя для його громадян. Водночас ЄС став впливовим міжнародним гравцем, рівним за вагою провідним світовим державам.

1 грудня 2009 року набув чинності Лісабонський договір, що зміцнив позиції ЄС на міжнародній арені та модернізував його механізми ухвалення рішень.

**На референдумі, що відбувся у червні 2016 року, більшість британців висловилися проти членства їхньої країни в ЄС. Процес виходу Сполученого Королівства з Європейського Союзу має завершитися до 30 березня 2019 року.*

ЯК ПРАЦЮЄ ЄС

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

Європейський Парламент – це законодавчий орган ЄС, який представляє громадян його держав-членів та обирається ними безпосередньо. Він складається з 750 депутатів, яких обирають у 28 країнах кожні 5 років на загальних та вільних виборах. Ці вибори є найбільш багатонаціональними виборами у світі. У Європарламенті є Президент, який не має права голосу. Нині це Антоніо Таяні (Італія). Парламент спільно з Радою ЄС ухвалює закони, затверджує бюджет, здійснює нагляд за діяльністю інституцій ЄС.

■ Більше: <http://www.europarl.europa.eu/portal/en>

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Рада Євросоюзу – це законодавчий орган, що представляє держави-члени. Кожна з них має певну кількість голосів, яка відповідає чисельності її населення. У засіданнях Ради беруть участь міністри, які висловлюють позиції національних урядів. Рада ЄС ухвалює закони та вирішує питання щодо спільної зовнішньої політики та політики у сфері безпеки. Кожна держава-член ЄС по чергово головує в Раді протягом 6 місяців.

■ Більше: <http://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/>

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ

Єврокомісія – це орган виконавчої влади ЄС, колегія якого складається з 28 комісарів (по одному від кожної країни). Комісія ініціює законодавчі пропозиції, реалізує політику Євросоюзу, управляє бюджетом, забезпечує дотримання європейського законодавства, представляє ЄС на міжнародній арені. Президент Європейської Комісії – Жан-Клод Юнкер (Люксембург).

■ Більше: https://ec.europa.eu/commission/index_en

ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА

Європейська Рада є інституцією ЄС, яка визначає загальні політичні напрямки та пріоритети Європейського Союзу. Під час зустрічей в рамках ЄР глави держав та урядів 28 країн ЄС обговорюють найважливіші стратегічні питання подальшого розвитку Європейського Союзу. До складу Європейської Ради також входять Президент Єврокомісії та Президент ЄР, який координує діяльність цієї інституції. Посаду президента створено Лісабонським договором. Нині її обіймає колишній прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск.

■ Більше: <http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/president/>

ЄВРОПЕЙСЬКА СЛУЖБА ЗОВНІШНЬОЇ ДІЇ

Ця структура так само створена Лісабонським договором і виконує функції дипломатичного корпусу, відповідального за відносини ЄС із країнами всього світу, а також за гуманітарну та технічну допомогу. Очолює службу Високий представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки. Нині цю посаду обіймає Федеріка Могеріні (Італія).

■ Більше: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en

КОРОТКІ ВІДОМОСТІ ПРО ЄС

ЄС – СВІТОВИЙ ГРАВЕЦЬ

Європейський Союз має величезний вплив на світовій арені, коли висловлює спільну позицію. В економічному, торговельному і монетарному значенні ЄС набув статусу великої світової держави. Він має значний вплив у рамках міжнародних організацій, таких як Світова організація торгівлі чи Організація Об'єднаних Націй. ЄС є важливим партнером під час зустрічей на найвищому рівні з питань охорони довкілля та розвитку.

■ Більше: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_en

ЄДИНА ВАЛЮТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Євро – єдина валюта Європейського Союзу. Її почали використовувати з 1999 року для безготівкових розрахунків, а з 2002 року банкноти і монети євро були запроваджені у готівковий обіг. Станом на 2018 рік єдину валюту використовують 19 із 28 держав-членів. Заснований у червні 1998 року Європейський центральний банк здійснює управління та контроль за операціями в євро в усіх державах-членах єврозони. Його головним завданням є підтримка цінової стабільності у зоні євро.

■ Більше: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/euro-area_en

МЕНШЕ КОРДОНІВ – БІЛЬШЕ МОЖЛИВОСТЕЙ

Створений Шенгенською угодою від 14 червня 1985 року простір без контролю на внутрішніх кордонах охоплює нині територію 22 країн-членів ЄС. Це Австрія, Бельгія, Данія, Греція, Естонія, Іспанія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Польща, Португалія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чеська Республіка та Швеція. До Шенгенської зони входять також чотири країни, що не є членами ЄС: Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія. Згідно з Амстердамським договором від 1997 року, всі держави, які приєднуються до ЄС, мусять повністю прийняти Шенгенський доробок разом із правилами, виробленими на його базі.

■ Більше: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen_en

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА СУСІДСТВА

Європейська політика сусідства поширюється на Азербайджан, Алжир, Білорусь, Вірменію, Грузію, Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Ліван, Лівію, Марокко, Молдову, окуповані Палестинські території, Сирію, Туніс та Україну. ЄПС пропонує країнам-партнерам привілейовані відносини, побудовані на взаємному прагненні до спільних цінностей (демократія та права людини, верховенство права, ринкова економіка). Від того, наскільки поділяють

їх країни-партнери, залежить інтенсивність відносин між ними та Євросоюзом.

Практична реалізація ЄПС відбувається через Європейський інструмент сусідства. У рамках бюджетного періоду 2014-2020 років країнам-сусідам буде надано 15,4 млрд євро.

Кошти виділяються на багаторічні програми, які затверджує Єврокомісія. Одним із принципів ЄПС є «більше за більше» – що більше реформ проводить держава-сусід, то більше можливостей інтеграції з ЄС відкривається перед нею. Обсяги фінансової підтримки з боку Євросоюзу також залежать від успіхів кожної окремої країни у впровадженні реформ.

Для України на період 2015-2020 років передбачено двосторонній пакет допомоги розміром 130 млн євро щороку в рамках Європейського інструменту сусідства. Також, відповідно до принципу «більше за більше», може бути надано додатково 240-300 млн євро – за умови доведеного прогресу в поглибленні демократії та дотриманні прав людини.

У рамках Європейської політики сусідства Євросоюз фінансує проекти у різноманітних сферах: прикордонне співробітництво, освіта, довкілля, транспорт, місцеве самоврядування тощо. Наприклад, з листопада 2005 року діє Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM). Мандат місії передбачає нарощування можливостей партнерів, насамперед прикордонних та митних відомств, в управлінні кордонами. Партнером в реалізації проекту виступає Міжнародна організація з міграції. Штат місії складають 50 спеціалістів з ЄС та понад 80 фахівців з Молдови та України. Через очевидну ефективність місії її дворічні мандати продовжували вже п'ять разів. Поточний мандат місії діє до 30 листопада 2020 року.

31 грудня 2014 року розпочала роботу Консультативна місія Європейського Союзу (КМЄС). Вона надає підтримку державним органам України у реформуванні сектору цивільної безпеки шляхом стратегічних консультацій та практичної підтримки заходів з реформування згідно зі стандартами ЄС, міжнародними принципами належного врядування та дотримання прав людини. Зокрема, Міністерству внутрішніх справ, Національній поліції, Генеральній прокуратурі, Службі безпеки, Національному антикорупційному бюро, Національному агентству з питань запобігання корупції. Команда КМЄС складається з понад 260 українських і міжнародних фахівців, які переважно працюють у Києві, а також має представництва у Львові, Одесі та Харкові.

СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО

Східне партнерство (СП) надає як двосторонні, так і багатосторонні можливості для поглибленої співпраці. Основним інструментом двостороннього формату є Угода про асоціацію, що укладається з тими державами, які домоглися істотних результатів у процесах становлення демократії, верховенства права, дотримання прав людини, запровадження ринкової економіки, а також у забезпеченні стабільного розвитку й належного урядування.

З 1 липня 2016 року набули чинності такі угоди з Грузією та Молдовою. 1 вересня 2017 року, після завершення процесу ратифікації національними парламентами країн-членів ЄС, набула чинності Угода про асоціацію між ЄС та Україною.

У площині двосторонніх відносин Східне партнерство передбачає також діалог у напрямку візової лібералізації. Його інструментами є угоди про спрощення процедури видачі віз та скасування віз після належного виконання партнерами планів дій з візової лібералізації.

Так, безвізовий режим від Євросоюзу вже отримали Молдова, Грузія та Україна. Азербайджан і Вірменія мають з ЄС угоди про спрощення процедури видачі віз. Тривають переговори щодо укладення такого документу з Білоруссю.

На багатосторонньому рівні в рамках Східного партнерства було створено чотири тематичні платформи у таких сферах:

1. Демократія, належне урядування та стабільність
2. Економічна інтеграція та наближення до політик ЄС в окремих галузях
3. Енергетична безпека
4. Контакти між людьми

Поточними пріоритетами Східного партнерства, серед іншого, є підтримка демократії та належного урядування, підтримка міграційних систем, управління кордонами та співробітництво між виконавчими органами, зміцнення здатності країн Східного партнерства до участі в спільних місіях та операціях ЄС із закордонної політики та безпеки.

Як і в рамках Європейської політики сусідства в цілому, в рамках Східного партнерства реалізуються проекти та програми, спрямовані на досягнення цілей ініціативи. Орієнтовний бюджет цих проектів на 2014-2020 роки становить близько 900 млн євро.

Наприклад, з вересня 2013 року триває програма «Територіальне співробітництво країн Східного партнерства» (ЕаРТС), участь в якій беруть усі держави СП. Її метою є зміцнення співробітництва між прикордонними регіонами країн-учасниць задля розвитку прилеглих до кордонів територій. У рамках загальної програми реалізуються двосторонні операційні програми. Наприклад, у програмі Білорусь – Україна (бюджет 3,3 млн євро) беруть участь Житомирська, Київська, Волинська, Чернігівська та Рівненська області. В операційній програмі Молдова – Україна (бюджет 3,3 млн євро) – Одеська, Вінницька та Чернівецька області. Усього на реалізацію спільних проектів у рамках ЕаРТС Євросоюз виділив 9,3 млн євро. Участь у проектах беруть як органи місцевої влади, так і неурядові організації.

ВІДНОСИНИ ЄВРОСОЮЗУ ТА УКРАЇНИ

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ

27 червня 2014 року в Брюсселі Президент України Петро Порошенко та лідери держав-членів ЄС поставили свої підписи під економічною частиною Угоди про асоціацію. Політичну частину було підписано за кілька місяців до того — у березні 2014 року.

Так завершилася драматична історія, що включала складний переговорний процес, підготовку документу до підписання на саміті Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді 2013 року, відмову тодішнього українського керівництва це зробити і наступні масові протести, що переросли в Революцію гідності.

Угода про асоціацію – унікальний інструмент для реалізації Україною проголошеного нею європейського вибору. Це документ обсягом понад 1000 сторінок, що складається з семи розділів та понад 40 додатків і протоколів.

За своїм обсягом і тематичним охопленням Угода про асоціацію є найбільшим міжнародно-правовим документом, який укладала в своїй історії Україна. Угода передбачає створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі. Вона покликана забезпечити тісну економічну інтеграцію України та Євросоюзу. Йдеться не лише про суттєву лібералізацію власне торгівлі, зокрема зменшення тарифів, а й гармонізацію українського законодавства та нормативно-регуляторної бази із законодавством ЄС. Завдяки цьому має відбутися глибока економічна інтеграція України до спільного європейського ринку, який нараховує понад півмільйона споживачів.

Угода про асоціацію набула чинності 1 вересня 2017 року, після завершення процесу її ратифікації державами-членами ЄС. До того, з 1 листопада 2014 року, тривало тимчасове застосування Угоди. На практиці це означало, що вже відтоді працювала більша частина документу.

Положення, які формують глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі, у повному обсязі запрацювали з 1 січня 2016 року. Однак, зважаючи на складний для України час, Євросоюз ще у квітні 2014 року ухвалив рішення про надання їй автономних торговельних преференцій, скасування або зменшення митних тарифів для українських імпортерів, як це передбачено торговельними положеннями Угоди про асоціацію.

Незважаючи на об'єктивні труднощі, нові можливості дають свій ефект. Так, 2016 року експорт української продукції до ЄС зріс на 3,7% порівняно з 2015-м, а 2017 року – аж на 27% порівняно з попереднім роком. Частка ЄС у загальному товарному експорті України досягла рекордних 41,6%.

ДОПОМОГА ЄС УКРАЇНІ

Європейський Союз є найбільшим донором України. Обсяг наданої ним безповоротної технічної та фінансової підтримки лише з 1991 року перевищив 4 млрд євро та постійно зростає.

Підтримка Євросоюзу стосується надзвичайно широкого кола сфер: макрофінансової стабільності, державного управління, розвитку громадянського суспільства та медіа, економіки, енергетики, захисту довкілля, регіонального розвитку, освіти тощо. Конкретні програми й проекти та обсяги їх фінансування визначаються спільно з урядом України.

ЄС різко збільшив обсяг допомоги Україні навесні 2014 року, враховуючи складну економічну ситуацію та військові дії на сході держави. Загальний пакет допомоги на 2014-2020 роки становить близько 13 млрд євро.

Допомога Євросоюзу Україні буває різних видів.

1. Євросоюз допомагає Україні з вирішенням проблем, пов'язаних із військовими діями на сході країни.

Від початку конфлікту 2014 року ЄС надав Україні понад 112 млн євро на першочергові гуманітарні потреби – продукти харчування, облаштування житла, психологічну допомогу постраждалим тощо. Ще 100 млн євро було виділено на підтримку регіональних медіа, моніторинг дотримання прав людини на територіях, що зазнали впливу конфлікту, а також на роботу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ.

2. Макрофінансова допомога – це позики (кредити) на тривалий термін з низькою відсотковою ставкою.

Протягом 2014-2017 років Україна отримала таких кредитів на 2,8 млрд євро. Їх було надано в рамках трьох програм макрофінансової допомоги. Це найбільша сума, яку ЄС коли-небудь виділяв на макрофінансову допомогу країні, що не є членом Євросоюзу. У червні 2018 року ЄС ухвалив рішення про початок четвертої програми, в рамках якої надасть Україні ще 1 млрд євро. Для отримання цих коштів Україна має виконати певні умови, котрі будуть визначені Меморандумом про взаєморозуміння, спільно погодженим Україною та ЄС.

3. Програми бюджетної допомоги ЄС – це гранти, спрямовані на розвиток та підтримку реформ.

Метою такої допомоги Україні є сприяння максимально ефективному проведенню реформ у тій чи іншій сфері. Наприклад, 2014 року ЄС надав 50 млн євро на підтримку реформи регіональної політики. А 2016 року – понад 100 млн євро в рамках програми з комплексного реформування державного управління в Україні. Найбільшою програмою бюджетної допомоги ЄС став «Контракт з розбудови держави», в рамках якого 2014 року ЄС виділив Україні 355 млн євро.

У квітні 2018 року Європейська Комісія виступила з ініціативою надання Україні гранту в розмірі 50 млн євро для інвестування в реальний сектор економіки. Отримання Україною бюджетної допомоги ЄС також вимагає виконання певних умов та кроків, які засвідчують відданість реформам у тій чи іншій сфері.

4. Проекти та програми, які Європейський Союз фінансує з фондів Європейського інструменту сусідства та інших інструментів і впроваджує в Україні.

Йдеться про сотні таких проектів у різних сферах – їх ще називають «технічною допомогою». Метою впровадження також є сприяння реформам в Україні через поширення досвіду ЄС, удосконалення законодавства, зміцнення державних інституцій, громадянського суспільства, медіа, покращення якості життя людей.

Наприклад, підтримку в сфері децентралізації ЄС надає через проект U-LEAD з бюджетом близько 100 млн євро (внесок ЄС становить понад 90 млн євро). На сприяння боротьби з хабарництвом спрямована Антикорупційна ініціатива ЄС (15 млн євро), удосконалювати судочинство допомагає проект «Європейське правосуддя – Україні» (15 млн євро).

Низка ініціатив спрямовані на успішне виконання Угоди про асоціацію між Євросоюзом та Україною. Наприклад, проект «Удосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» з бюджетом 3,8 млн євро.

Усього протягом 2014-2017 років бюджетна й технічна допомога ЄС Україні становила 965 млн євро. На 2018-2020 роки передбачено 800 млн євро такої допомоги.

5. Євросоюз надає Україні підтримку через міжнародні фінансові інституції, такі як Європейський банк реконструкції та розвитку або Європейський інвестиційний банк.

Ця підтримка також значно посилилася з 2014 року. Через ЄІБ та ЄБРР Євросоюз кредитує проекти, спрямовані на розвиток інфраструктури, особливо в регіонах, підтримку малого та середнього бізнесу, покращення муніципального господарства.

Наприклад, 2016 року розпочато фінансований ЄІБ проект «Міський громадський транспорт в Україні» з бюджетом 200 млн євро, бенефіціарами якого є низка обласних центрів. А ЄБРР провадить проект EU4Business, у рамках якого надає кредити та консультації представникам малого та середнього бізнесу в багатьох містах України. Цей проект належить до низки регіональних програм ЄС, які працюють в усіх шести країнах Східного партнерства.

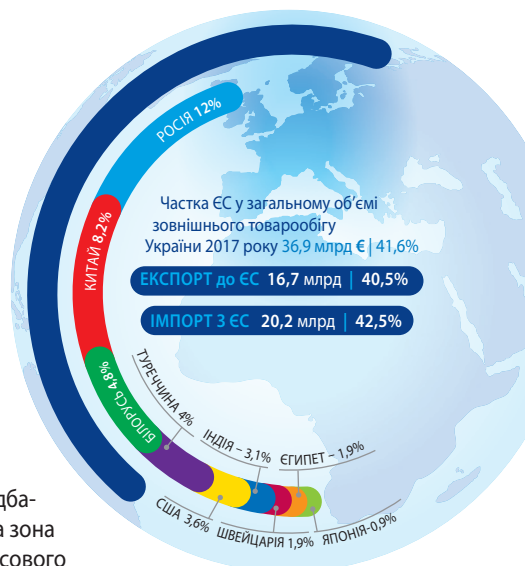
ТОРГІВЛЯ

Європейський Союз є найбільшим торговельним партнером України. 2017 року на ЄС припало 41,6% (або 36,9 млрд євро) її зовнішньої торгівлі.

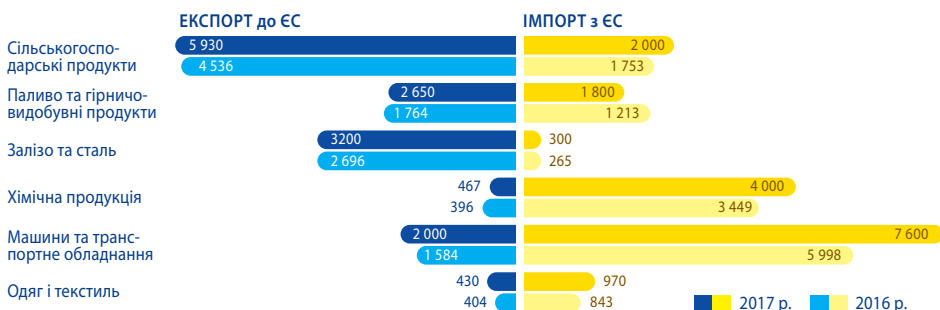
2017 року загальний товарообіг між Україною та ЄС становив майже 37 млрд євро. Порівняно з попереднім роком торгівля зросла на 25%, при цьому український експорт до ЄС – на 27%. Він склав 16,74 млрд євро, імпорт з ЄС – близько 20,2 млрд євро.

Позитивну роль у цьому зростанні відіграє передбачена Угодою про асоціацію глибока та всеосяжна зона вільної торгівлі, яка почала діяти в режимі тимчасового застосування з 1 січня 2016 року.

Євросоюз постачає до України переважно продукцію машинобудування і транспортне устаткування, продукцію хімічної промисловості та промислові товари.

Структура торгівлі між Україною та Європейським Союзом /млн €/

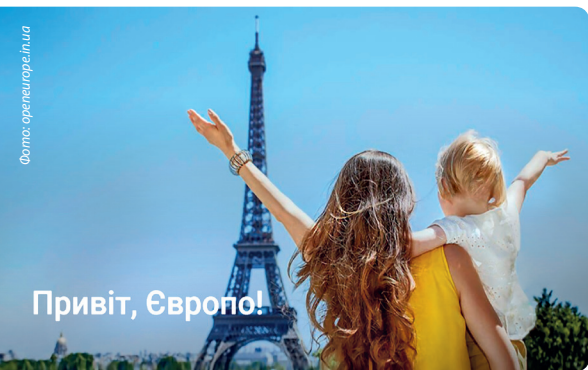
Останнім часом більшає кількість історій успішного виходу українських виробників на ринок ЄС та розширення їхньої присутності там – наприклад, це стосується експорту меду, вершкового масла, яєць, IT-послуг.

Належне виконання Угоди про асоціацію в низці сфер, пов'язаних із виробництвом та торгівлею, сприятиме подальшому виходу українських виробників на найбільший у світі ринок, а також зміні структури українського експорту до ЄС. Зокрема, збільшенню товарів з великою доданою вартістю, а також зменшенню негативного для України сальдо (різниця між обсягами експорту до ЄС та імпорту звідти).

Завдяки передбаченим Угодою про асоціацію реформам в Україні також має покращитися інвестиційний клімат, що сприятиме розвитку бізнесу і зростанню виробництва товарів кінцевого споживання.

■ Більше: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/ukraine/>

ВІЗОВА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ

Привіт, Європо!

Європейський Союз та Україна йшли до безвізового режиму багато років, послідовно працюючи задля полегшення між-людських контактів.

11 червня 2017 року розпочав діяти безвізовий режим для громадян України – власників біометричних паспортів. Це дозволило їм здійснювати короткострокові поїздки до ЄС, перебуваючи там не більше 90 днів протягом 180 днів.

Безвізовий режим для громадян України стосується усіх країн-членів Євросоюзу, окрім Ірландії та Сполученого Королівства. Крім цього, в рамках безвізового режиму українські громадяни можуть подорожувати до держав Шенгенського простору, які не є членами Євросоюзу – Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Швейцарії.

Перемовини про візову лібералізацію розпочалися ще 2008 року. Приблизно тоді ж, з 1 січня 2008 року, почала діяти Угода про спрощення процедури видачі віз, яка полегшила подорожі до ЄС багатьом категоріям громадян України, скоротивши кількість потрібних для отримання візи документів та зменшивши або скасувавши плату за це. Водночас із 1 січня 2010 року між Україною та ЄС у повному обсязі діє Угода про реадмісію, спрямована на боротьбу з нелегальною міграцією.

Лише за період із червня 2017 по квітень 2018 року безвізовим режимом скористалися близько 500 тисяч громадян України, й інтерес до безвізових подорожей до Євросоюзу продовжує зростати.

■ Більше: <http://openeurope.in.ua/>

ІНШІ НАПРЯМКИ

З лютого 2011 року Україна є повноправним членом Енергетичного співтовариства ЄС. Головною метою цієї спільноти є створення інтегрованого енергетичного ринку, посилення безпеки енергопостачання, забезпечення стабільної подачі електроенергії та мінімізація впливу на довкілля процесів, пов'язаних з енергопостачанням.

У листопаді 2013 року Україна та ЄС парафували Угоду про спільний авіаційний простір (так зване «Відкрите небо»). Вона передбачає об'єднання авіатранспортних ринків України та ЄС, що сприятиме підвищенню якості авіапослуг та їх здешевленню, розвитку транзитного потенціалу України та її інтеграції до європейських авіаційних структур. Станом на червень 2018 року документ очікує на підписання.

СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ

Співробітництво в галузі освіти традиційно є важливим для ЄС та України. Українські заклади вищої освіти, зокрема студенти, викладачі, адміністративний персонал та науковці активно беруть участь у різних освітніх програмах Євросоюзу – Еразмус Мундус, Темпус, Жан Моне тощо.

ERASMUS+ – це програма Європейського Союзу на період 2014-2020 років, що підтримує проекти співпраці, мобільність, партнерства і проведення заходів у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Разом з понад 150 країнами світу Україна є однією з країн-партнерів Erasmus+. Країнами-членами Програми виступають 28 держав-членів ЄС, Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн, Туреччина та Македонія. Бюджет програми складає 14,7 млрд євро.

Конкурси Erasmus+ у сфері освіти відкриті для участі українських студентів, випускників, молоді, представників закладів освіти, наукових установ, органів влади, молодіжних та громадських організацій, державних і приватних підприємств тощо. Структура програми у сфері вищої освіти включає такі ключові напрями:

KA1: Академічна мобільність – фінансування надається на організацію та індивідуальну участь у короткострокових обмінах (Міжнародна кредитна мобільність) для студентів (3-12 міс.) та працівників університетів (5 дн.-2 міс.), а також на навчання/викладання на Спільних магістерських програмах Еразмус Мундус з отриманням повної вищої освіти в Європі на рівні магістра.

KA2: Проекти співпраці задля розвитку інновацій та обміну кращими практиками – фінансування надається для розробки та реалізації проектів міжнародної співпраці між закладами вищої освіти Європи, України та інших країн-партнерів програми з метою розбудови потенціалу для впровадження реформ у сфері вищої освіти (Розвиток потенціалу вищої освіти); розробку нових, інноваційних та міждисциплінарних підходів до викладання й навчання (Альянси знань); розробку та впровадження інноваційних практик на організаційному, місцевому, регіональному, національному або європейському рівні (Стратегічні партнерства).

СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ

КАЗ: Підтримка реформ – цей напрям спрямований на підтримку напрацювань та розробок ЄС у сфері освітньої політики задля досягнення кращого системного розвитку і впливу. Для України є можливість фінансування проведення міжнародних конференцій та діяльності Національної команди експертів з реформування вищої освіти задля підтримки реформ відповідно до завдань Болонського процесу та Європейського простору вищої освіти.

Жан Моне – метою напрямку є активізація євроінтеграційного дискурсу, сприяння розвитку євроінтеграційних студій, залучення закладів вищої освіти до дослідження євроінтеграційних процесів, поширення ідей об'єднаної Європи.

У рамках програми Erasmus+ також передбачені можливості для молоді, що спрямовані на підвищення рівня ключових компетентностей, залучення молоді до розвитку демократії, активного громадянства, міжкультурного діалогу й міжнародної співпраці, посилення соціальної інтеграції та підвищення якості молодіжної співпраці, сприяння розвитку неформальної та інформальної освіти:

КА1: Мобільність молоді та молодіжних працівників: молодіжні обміни, волонтерські проекти та професійний розвиток молоді.

КА2: Проекти співпраці (стратегічні партнерства, розвиток потенціалу, альянси знань): співпраця між організаціями у сфері інновацій та обміну кращими практиками реалізації молодіжної політики.

КА3: Підтримка реформ (структурний діалог): зустрічі між молоддю та тими, хто приймає рішення у сфері молодіжної політики.

Додаткові можливості для молоді відкриває програма «**Вікно для молоді країн Східно-го партнерства**», що реалізується в 2017-2018 роках та є компонентом ширшої ініціативи EU4Youth, спрямованої на підтримку активнішої участі молодих людей з країн Східного партнерства в житті суспільства та в економіці.

Також існують можливості співпраці у шкільній освіті. Напрямок **eTwinning** об'єднав викладачів-ентузіастів та згуртував навколо себе найбільшу спільноту шкіл Європи. Це забезпечує діяльність онлайн-платформи, на базі якої школи реалізують спільні онлайн-проекти. З 2013 року Україна стала учасником eTwinning Plus – робочого простору програми eTwinning у рамках Східного партнерства Європейського Союзу.

Станом на серпень 2018 року фінансування отримали 643 проекти: 5271 проектів мобільності студентів і працівників українських закладів вищої освіти; 201 стипендія для навчання українців у магістратурі; 30 проектів з розвитку потенціалу вищої освіти; 2 стратегічні партнерства у сфері вищої освіти; 3 проекти у сфері освіти дорослих; 55 проектів Жана Моне, що реалізуються в більш ніж 200 закладах України. Надано близько 6000 грантів для волонтерства та молодіжного обміну, 18 проектів з розвитку потенціалу молоді, 4 молодіжні стратегічні партнерства, 24 проекти на підтримку реформ у сфері молодіжної політики. Учасниками eTwinning Plus від України є 774 школи та 1533 викладачі, що долучилися до реалізації 2784 проектів.

■ Національний Еразмус+ офіс в Україні: <http://www.erasmusplus.org.ua>
Програма eTwinning в Україні: <http://www.etwinning.com.ua/>

Розвивається **співпраця у сфері культури**. Так, з 2016 року Україна отримала змогу долучитися до програми ЄС «**Креативна Європа**», яка реалізується в 2014-2020 роках і має бюджет 1,46 млрд євро. Програма складається з трьох компонентів: культура, медіа та секторальний напрям.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Європейський Союз – економічне та політичне об'єднання
28 європейських держав.

населення: 512 млн осіб

територія: 4 381 тис. км²

офіційні мови: загалом 24 мови

грошова одиниця: євро €, нині в обігу в 19 з 28 країн ЄС

офіційне свято: 9 травня – День Європи

Держави-члени ЄС

Держави-кандидати у члени ЄС

ДЕРЖАВИ-ЧЛЕНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

AT

АВСТРІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Відень
8,8 млн осіб
83 858 км²
євро €

BE

БЕЛЬГІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Брюссель
11,4 млн осіб
30 528 км²
євро €

BG

БОЛГАРІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Софія
7,1 млн осіб
110 993 км²
лев

GR

ГРЕЦІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Афіни
10,8 млн осіб
131 957 км²
євро €

DK

ДАНІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Копенгаген
5,7 млн осіб
43 098 км²
датська крона

EE

ЕСТОНІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Таллінн
1,3 млн осіб
43 000 км²
євро €

IE

ІРЛАНДІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Дублін
4,8 млн осіб
70 282 км²
євро €

ES

ІСПАНІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Мадрид
46,5 млн осіб
504 782 км²
євро €

IT

ІТАЛІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Рим
60,6 млн осіб
301 263 км²
євро €

CY

КІПР

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Нікісія
0,8 млн осіб
9 251 км²
євро €

LV

ЛАТВІЯ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Рига
2,0 млн осіб
64 689 км²
євро €

LT

ЛИТВА

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Вільнюс
2,8 млн осіб
65 300 км²
євро €

LU

ЛЮКСЕМБУРГ

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Люксембург
0,6 млн осіб
2 586 км²
євро €

MT

МАЛЬТА

столиця
населення
загальна площа
грошова одиниця

Валлетта
0,4 млн осіб
316 км²
євро €

NL

НИДЕРЛАНДИ

столиця Амстердам
 населення 17 млн осіб
 загальна площа 41 543 км²
 грошова одиниця євро €

DE

НІМЕЧЧИНА

столиця Берлін
 населення 82,8 млн осіб
 загальна площа 356 854 км²
 грошова одиниця євро €

PL

ПОЛЬЩА

столиця Варшава
 населення 38 млн осіб
 загальна площа 312 679 км²
 грошова одиниця злотий

PT

ПОРТУГАЛІЯ

столиця Лісабон
 населення 10,3 млн осіб
 загальна площа 92 072 км²
 грошова одиниця євро €

RO

РУМУНІЯ

столиця Бухарест
 населення 19,6 млн осіб
 загальна площа 230 000 км²
 грошова одиниця румунський лей

SK

СЛОВАЧЧИНА

столиця Братислава
 населення 5,4 млн осіб
 загальна площа 49 035 км²
 грошова одиниця євро €

SL

СЛОВЕНІЯ

столиця Любляна
 населення 2,0 млн осіб
 загальна площа 20 273 км²
 грошова одиниця євро €

GB

СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО

столиця Лондон
 населення 65,6 млн осіб
 загальна площа 244 000 км²
 грошова одиниця фунт стерлінгів

HU

УГОРЩИНА

столиця Будапешт
 населення 10 млн осіб
 загальна площа 93 030 км²
 грошова одиниця форінт

FL

ФІНЛЯНДІЯ

столиця Гельсінкі
 населення 5,5 млн осіб
 загальна площа 305 000 км²
 грошова одиниця євро €

FR

ФРАНЦІЯ

столиця Париж
 населення 67 млн осіб
 загальна площа 543 965 км²
 грошова одиниця євро €

FR

ХОРВАТІЯ

столиця Загреб
 населення 4,1 млн осіб
 загальна площа 56 594 км²
 грошова одиниця хорватська куна

CZ

ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА

столиця Прага
 населення 10,5 млн осіб
 загальна площа 78 864 км²
 грошова одиниця чеська крона

SE

ШВЕЦІЯ

столиця Стокгольм
 населення 10,0 млн осіб
 загальна площа 411 000 км²
 грошова одиниця шведська крона

Країни Шенгенської зони

Крім 22-х країн ЄС до Шенгенської зони входять також Швейцарія, Ісландія, Норвегія та Ліхтенштейн

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ

101, вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна
тел.: +38 (044) 390-80-10; факс: +38 (044) 390-80-15
e-mail: delegation-ukraine-press@eeas.europa.eu
(відділ преси та інформації)

www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/
www.facebook.com/EUDelegationUkraine
www.twitter.com/EUDelegationUA

Голова Представництва Європейського Союзу в Україні
Хюг Мінґареллі

17 вересня 1993 року між ЄС та Україною було підписано угоду про взаємне відкриття представництв. Невдовзі після того у Києві з'явилася дипломатична місія Євросоюзу.

Нині Представництво ЄС в Україні є центром комунікації Євросоюзу з українськими партнерами. Воно входить до структури Європейської служби зовнішньої дії, проте водночас у місії працюють і службовці Європейської Комісії.

Головою Представництва Європейського Союзу в Україні є посол Хюг Мінґареллі.

Головні завдання Представництва ЄС в Україні:

- сприяти політичним та економічним зв'язкам між Україною і Європейським Союзом шляхом підтримки ефективного діалогу з урядовими установами та підвищення поінформованості про Європейський Союз, його інституції та програми;
- відстежувати реалізацію Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС і здійснювати моніторинг двосторонніх відносин у політичній, економічній, торговельній та фінансовій сферах;
- інформувати про розвиток Європейського Союзу, роз'яснювати й відстоювати окремі аспекти політики ЄС;
- брати участь у впровадженні програм зовнішньої допомоги Європейського Союзу.

■ **Бажаєте отримувати інформацію про ЄС?**

Підпишіться на розсилку новин від Представництва ЄС в Україні:
delegation-ukraine-press@eeas.europa.eu (відділ преси та інформації)

ІНФОРМАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ЄС В УКРАЇНІ

Національна академія державного управління при Президентові України

м. Київ, 03057, вул. Антона Цедіка, 20
Пов. 4, кімн. 401
тел.: (044) 481-21-79, (093) 987-80-08

Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

м. Київ, 04119, вул. Мельникова, 36/1
Пов. 1, бібліотека
тел.: (044) 481-44-11, 481-44-42, (093) 425-99-26

Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету

м. Київ, 03061, пр. Відрадянний, 4
Корп. 7, кімн. 204
тел.: (044) 406-77-66, (067) 979-00-15

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, 9100, пл. Соборна, 8/1
Наукова бібліотека (головний корпус)
тел.: (04563) 5-12-88

Вінницький національний технічний університет

м. Вінниця, 21021, Хмельницьке шосе 95
Головний корпус, кімн. 104
тел.: (093) 503-48-28, (067) 593-95-71

Донецький національний університет (Вінниця)

м. Вінниця, 21021, вул. 600-річчя, 21
Головний корпус, кімн. 609
тел.: (093) 503-48-28, (067) 593-95-71

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

м. Дніпро, 49050, вул. Казакова, 8
Бібліотека
тел.: (093) 109-11-21

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, 76000, вул. Чорновола, 1
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
тел.: (067) 650-96-58

Донецький юридичний інститут МВС України

м. Кривий Ріг, 50065, вул. Степана Тільги, 21
Бібліотека
тел.: (096) 291-03-69

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

м. Кропивницький, 25006, вул. Шевченка, 1
тел.: (099) 948-90-79

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

м. Луцьк, 43021, вул. Винниченка, 30а
Бібліотека
тел.: (0332) 24-12-00, (066) 651-54-09

Львівський Національний університет ім. Івана Франка

м. Львів, 79602, вул. Січових стрільців, 19
Факультет міжнародних відносин, кімн. 202
тел.: (032) 239-46-56, (067) 968-27-94

Маріупольський державний університет

м. Маріуполь, просп. Будівельників, 129
тел.: (098) 367-04-30

Чорноморський державний університет ім. Петра Могили

м. Миколаїв, 54003, вул. 68-ти Десантників, 10
Корпус 10-П, кімн. 305
тел.: (0512) 76-71-93, (063) 311-88-47

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 65082, вул. Преображенська, 8
Наукова бібліотека
тел.: (048) 723-03-78, (063) 742-44-32

Національний університет «Острозька академія»

м. Острог, 35800, вул. Семінарська, 2
тел.: (097) 905-35-06

Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Дала

м. Северодонецьк, 93400, проспект Центральний, 59а
Наукова бібліотека
тел.: (095) 036-00-93

Сумський Державний Університет

м. Суми, вул. Покровська, 9/1
Конгрес-центр, кімн. 218
тел.: (0542) 66-50-58, (050) 927-47-67, (050) 973-65-25

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, 46020, вул. Львівська, 11а
Корп. 11, пов. 2
тел.: (035) 247-50-63, (067) 801 32 45

Ужгородський національний університет

м. Ужгород, 88000, Закарпатська обл.
вул. Університетська, 14
тел.: (050) 672-93-96

Харківський національний економічний університет

м. Харків, 61001, пр. Леніна 9а
Науково-бібліотечний корпус, кімн. 309
тел.: (057) 702-11-14 (вн. 211), 702-07-19, (063) 254-07-18

Херсонський державний університет

м. Херсон, 73000, вул. 40 років Жовтня, 2
тел.: (0552) 32-67-41, (097) 423-79-55

Хмельницький університет управління та права

м. Хмельницький, 29013, вул. Героїв Майдану, 8
Наукова бібліотека
тел.: (097) 942-42-96

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси, 18006, бульвар Шевченка, 460
Бібліотека, факультет економіки та управління
тел.: (050) 197-93-63

Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

м. Чернівці, 58000, вул. Лесі Українки, 23
Пов. 2, бібліотека
тел.: (0372) 58-47-68, (095) 565-55-35

Чернігівський національний технологічний університет

м. Чернігів, 14000, вул. Шевченка, 95
тел.: (066) 719-67-90

Європейський Союз

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ

101, вул. Володимирська, м. Київ, 01033, Україна
тел.: +38 (044) 390-80-10, факс: +38 (044) 390-80-15

e-mail: delegation-ukraine@eeas.europa.eu

delegation-ukraine-press@eeas.europa.eu (відділ преси та інформації)

www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine | www.europa.eu

Facebook: <http://www.facebook.com/EUDelegationUkraine>

Twitter: <http://twitter/EUDelegationUA>

Київ: Представництво ЄС в Україні, 2018

PRINT ISBN: 978-92-9238-590-3 doi: 10.2871/901163 JA-01-18-666-UK-C

PDF ISBN: 978-92-9238-591-0 doi: 10.2871/95746 JA-01-18-666-UK-N

Друк з дозволу Представництва ЄС в Україні

Видання виправлене та доповнене

Редагування та друк: FGL Energy LLC, АДЕФ-Україна, серпень 2018

© Європейський Союз, 2018

Ця публікація видана за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Викладені в ній погляди є авторськими і не обов'язково відображають офіційну думку Європейського Союзу. Відтворення дозволене за умови посилання на першоджерело.

Надруковано в Україні

